

Головна (<https://centreua.org>) / Моніторинг рішень (<https://centreua.org/category/monitoring-rishen/>) / Дайджести (<https://centreua.org/category/monitoring-rishen/dajdzhesty/>) / Держава – військовим. Аналіз рішень щодо військових та ветеранів (січень-березнь 2026 року)

11 ТРАВНЯ, 2026

Держава – військовим. Аналіз рішень щодо військових та ветеранів (січень-березнь 2026 року)



(<https://centreua.org/author/ik/>)

Корженкова Ірина

(<https://centreua.org/author/ik/>)

У січні-березні 2026 року держава ухвалила низку рішень, що безпосередньо стосуються військовослужбовців та ветеранів війни. У цьому розділі ми проаналізували політики щодо протидії дискримінації у військових колективах, підтримки зайнятості та підприємницької діяльності ветеранів, а також матеріального забезпечення осіб, звільнених із військової служби.

Ключові рішення стосуються запровадження обов'язкових механізмів реагування на випадки сексуальних домагань і гендерної дискримінації як у війську, так і в органах державної влади, затвердження державної програми зайнятості ветеранів на 2026–2027

роки, врегулювання статусу суб'єктів ветеранського підприємництва, а також встановлення гарантованих виплат особам, звільненим із строкової військової служби.

Для зручності скористайтеся навігацією нижче:

Запобігання і протидія проявам дискримінації та сексуальним домаганням у війську

Реагування на випадки дискримінації за ознакою статі

Порядок набуття, позбавлення, припинення та поновлення статусу суб'єкта ветеранського підприємництва

Державна цільова програма «Ветеран. Робота» на 2026–2027 роки

Виплата матеріальної допомоги особам, звільненим із строкової військової служби

Запобігання і протидія проявам дискримінації та сексуальним домаганням у війську

Закон №4797-IX від 25.02.2026 (<https://zakon.rada.gov.ua/go/4797-IX>)

На кого вплине: військовослужбовців.

Що змінює:

- військовослужбовці зобов'язані повідомляти про факти дискримінації, сексуальних домагань та насильства за ознакою статі, зокрема, гендерному раднику або представнику відповідального підрозділу;
- службове розслідування у таких випадках призначається обов'язково, а до його складу включається гендерний радник;
- постраждала особа може бути відряджена до іншого підрозділу на час розслідування для забезпечення її безпеки;

- той, хто повідомив про порушення, захищений від переслідування та не може бути звільнений або притягнутий до дисциплінарної відповідальності у зв'язку з таким повідомленням;
- вчинення дискримінації та сексуального насильства визначається підставою для дисциплінарного провадження та звільнення зі служби.

Що відбулося:

Забезпечення дотримання військової дисципліни та вдосконалення механізмів запобігання і протидії дискримінації за ознакою статі, сексуальним домаганням, гендерно зумовленому насильству, а також правопорушенням проти статевої свободи та недоторканості.

Реагування на випадки дискримінації за ознакою статі

Постанова КМУ №226 від 18 лютого 2026 року
(<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-reahuvannia-na-vypadky-dyskryminatsii-za-oznakoju-stati-i-226>)

На кого вплине: усіх працівників органів державної влади, Збройних Сил, військових формувань, правоохоронних органів, сил цивільного захисту, оборонно-промислового комплексу, органів місцевого самоврядування та підприємств у їх управлінні.

Що змінює:

- у кожному органі створюються постійні комісії для розгляду звернень щодо дискримінації, насильства та сексуальних домагань за ознакою статі;
- запроваджується принцип перенесення тягаря доказування: не постраждала особа доводить факт порушення, а особа, на яку подано скаргу, повинна спростувати викладену інформацію;
- звернення можна подавати у будь-якій формі: усно (телефон гарячої лінії), письмово або електронно через скриньку довіри; анонімні звернення розгляду не підлягають;
- встановлено чіткі строки розгляду: первинний контакт із заявником протягом 3 робочих днів; збір інформації – до 10 робочих днів; загальний строк розгляду – до 1 місяця (у складних випадках до 45 днів);
- постраждала особа має право тимчасово перейти на дистанційну роботу строком до 2 місяців на час розгляду звернення;

- якщо у зверненні виявлено ознаки адміністративного або кримінального правопорушення – воно передається до Національної поліції або іншого органу досудового розслідування не пізніше ніж протягом 1 робочого дня;
- гарантується повна конфіденційність: відомості про заявника та обставини справи не розголошуються, зберігаються окремо від особових справ;
- керівники зобов'язані впроваджувати політику рівності: проводити гендерні аудити, навчання для працівників, створювати електронні скриньки довіри та надавати консультативну допомогу;
- у колективних договорах мають бути закріплені взаємні зобов'язання щодо запобігання дискримінації та відновлення порушених прав;
- усі працівники зобов'язані дотримуватися норм взаємоповаги, не допускати дискримінації та невідкладно повідомляти про відомі їм випадки порушень.

Що відбулось:

Документ встановлює єдиний механізм подання та розгляду скарг, визначає склад і повноваження комісій, права постраждалих та обвинувачених осіб, а також зобов'язання керівників щодо профілактики та реагування. Координацію навчання членів комісій покладено на Нацсоцслужбу, яка також щороку отримує зведену звітність про результати розгляду звернень.

Порядок набуття, позбавлення, припинення та поновлення статусу суб'єкта ветеранського підприємництва

Постанова КМУ №199 від 11 лютого 2026 року
(<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-poriadku-nabuttia-pozbavlennia-prypynennia-ta-ponovlennia-statusu-s199110226>)

На кого вплине: ветеранів війни – фізичних осіб-підприємців та осіб, які провадять незалежну професійну діяльність, Мінветеранів.

Що змінює:

- визначено єдину процедуру набуття, позбавлення, припинення та поновлення статусу суб'єкта ветеранського підприємництва через Мінветеранів;

- отримання статусу є безоплатним, заява подається в електронній формі через Реєстр або на електронну пошту Мінветеранів, у виняткових випадках – поштою;
- встановлено чіткі строки розгляду: заява розглядається протягом 10 робочих днів, у разі недоліків заявнику протягом 3 робочих днів надсилається повідомлення з можливістю їх усунення;
- статус підтверджується витягом з Єдиного державного реєстру ветеранів війни з унікальним електронним ідентифікатором і набувається з дня внесення відомостей до Реєстру;
- суб'єкт зобов'язаний повідомляти Мінветеранів протягом 7 робочих днів про будь-які зміни – припинення діяльності, зміну складу засновників, зміну бенефіціарного власника тощо;
- у разі виявлення невідповідності критеріям Мінветеранів надсилає повідомлення, і якщо порушення не усунуто протягом 7 робочих днів, суб'єкт позбавляється статусу;
- після позбавлення статусу з окремих підстав (неправдива інформація, невідповідність критеріям, порушення законодавства) повторно звернутися за статусом можна не раніше ніж через 1 рік;
- рішення про відмову, позбавлення або припинення статусу можна оскаржити в адміністративному або судовому порядку.

Що відбулося:

Документ встановлює повний адміністративний цикл управління статусом – від подання заяви до його поновлення після усунення порушень і закріплює Мінветеранів як єдиний уповноважений орган з цих питань. Облік усіх суб'єктів ведеться через Єдиний державний реєстр ветеранів війни.

Державна цільова програма «Ветеран. Робота» на 2026–2027 роки

Розпорядження КМУ № 154-р від 11 лютого 2026 року
(<https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoi-tsilovoi-prohramy-veteran-robot-na-s154110226>)

На кого вплине: ветеранів війни, Мінветеранів, Державну службу зайнятості, органи місцевого самоврядування.

Що змінює:

- запроваджується системна державна програма зайнятості ветеранів: замість розрізнених заходів формується єдина

- скоординована політика на 2026–2027 роки;
- розроблятимуться методичні рекомендації для роботодавців щодо інтеграції ветеранів у трудові колективи, зокрема з урахуванням психологічної готовності колективу до такої інтеграції;
 - ветерани отримають розширений доступ до формальної та неформальної освіти, включно з першою вищою освітою, із подальшим супроводом при виході на ринок праці;
 - запроваджується цифровий веб-ресурс для пошуку роботи з персоналізованою допомогою та доступними шаблонами з урахуванням потреб ветеранів;
 - визначатимуться індивідуальні потреби ветеранів щодо адаптації робочих місць, які зберігаються за ними за законом, із залученням фахівців із супроводу та представників роботодавців;
 - окремо стимулюватиметься працевлаштування ветеранів на державну службу та службу в органах місцевого самоврядування, для чого розроблятиметься відповідна законодавча база;
 - впроваджується система публічної звітності та аналізу даних із чіткими показниками ефективності для кожного напрямку програми;
 - для координації програми створюється міжвідомчий механізм взаємодії, який об'єднає центральні та місцеві органи влади, бізнес, профспілки, громадянське суспільство та міжнародних партнерів.

Що відбулося:

Кабінет Міністрів України затвердив Державну цільову програму «Ветеран. Робота» на 2026–2027 роки – комплексний інструмент економічної інтеграції ветеранів війни через забезпечення стабільної зайнятості, розвиток нових компетенцій та довгострокової фінансової незалежності. Орієнтовний обсяг фінансування 276,5 млн гривень: 194,2 млн грн у 2026 році та 82,3 млн грн у 2027 році. Кошти залучатимуться з державного та місцевих бюджетів, а також із джерел міжнародної технічної допомоги.

Виплата матеріальної допомоги особам, звільненим із строкової військової служби

Постанова КМУ № 285 від 4 березня 2026 року

(<https://www.kmu.gov.ua/npas/deiaki-pytannia-zdiisnennia-vyplat-iz-sotsialnoi-pidtrymky-okremykh-katehorii-naselennia-285-040326>)

На кого вплине: осіб, звільнених із строкової військової служби після завершення її проходження.

Що змінює:

- встановлює розмір матеріальної допомоги: для тих, хто працював до призову, у розмірі середньої заробітної плати на дату звільнення зі служби, але не менше прожиткового мінімуму для працездатних осіб; для тих, хто не працював – у розмірі прожиткового мінімуму;
- покладає виплату на Пенсійний фонд України: кошти перераховуються на банківський рахунок особи протягом одного місяця з дня взяття на військовий облік за місцем проживання;
- запускає процес виплати через територіальні центри комплектування та соціальної підтримки, вони зобов'язані протягом 10 днів після взяття особи на облік подати до ПФУ відповідне подання разом із документами про трудову діяльність і заявою про реквізити рахунку;
- передбачає електронну взаємодію між центрами комплектування та ПФУ для автоматичного отримання даних про заробіток, а у разі їх відсутності – повідомлення особи через електронний кабінет на вебпорталі ПФУ з можливістю подати довідку онлайн.

Що відбулося:

Постанова встановлює гарантію отримання виплати, яка передбачена законодавством про строкову військову службу. Механізм побудований на принципі мінімального навантаження на самого військовослужбовця: ініціатива щодо запуску виплати лежить на центрах комплектування, а не на особі. Базова сума для тих, хто не мав офіційного заробітку або чий дані відсутні в реєстрі, прив'язана до прожиткового мінімуму на 1 січня року призову, а не звільнення, що в умовах інфляції означає знецінення виплати для тих, хто служив кілька років. Це технічна, але суттєва

деталь, яка може мати значення в міру того, як строкова служба
продовжує існувати в умовах воєнного часу і кількість таких виплат
зростатиме

ПІДТРИМАТИ РОЗВИТОК ДЕМОКРАТІЇ

Якщо ви теж прагнете зробити українську державу ефективною та демократичною, підтримайте нашу роботу внеском.
(/support/)

СХОЖІ ПУБЛІКАЦІЇ



Моніторинговий дайджест: Парламентський контроль (квітень 2026)

/ аналіз рішень, дайджести, моніторинг рішень

(<https://centreua.org/monitoring-rishen/parlamentskyj-kontrol-kviten-2026/>)



Держава соціальна. Аналіз рішень щодо пенсіонерів, дітей, осіб з інвалідністю (січень-березнь 2026 року)

/ аналіз рішень, аналітика, дайджести, моніторинг рішень
(<https://centreua.org/monitoring-rishen/social-2026-part1>)



Держава – ВПО. Аналіз рішень щодо внутрішньо переміщених осіб (січень-березнь 2026 року)

/ аналіз рішень, дайджести, моніторинг рішень

(<https://centreua.org/monitoring-rishen/idp-2026-part1>)

 **ЦЕНТР
СПІЛЬНИХ
ДІЙ** (<https://centreua.org>)



(<https://www.facebook.com/CentreUA.org/>)



(<https://www.instagram.com/centreua>)



(<https://www.youtube.com/@centreUA>)



(<https://t.me/turborezhym>)

ГОЛОВНА
(/)

АНАЛІТИКА
(/ANALYTICS/)

ПРО ЦЕНТР
(/ABOUT/)

ПРОСВІТА
(/EDU/)

КОНТАКТИ
(/CONTACTS/)

БІБЛІОТЕКА
(/LIBRARIIUM/)

ПІДПИСАТИСЬ НА РОЗСИЛКУ

Підписуючись на розсилку, ви погоджуєтесь з [політикою конфіденційності \(/privacy-policy/\)](/privacy-policy/) та [умовами використання \(/terms/\)](/terms/)

УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ
(/TERMS/)

ПОЛІТИКА КОНФІДЕНЦІЙНОСТІ
(/PRIVACY-POLICY/)

ГО "ЦЕНТР СПІЛЬНИХ ДІЙ"